

Kasım ayında hava karadıktan sonra kuzey ufku üzerindeki hiç batmayan takımyıldızlar.

Hiç Batmayan Takımyıldızlar

Kutup yıldızı Dünya'nın dönme eksenini doğrultusunda yer alır. Bu nedenle gezegenimiz dönerken gökyüzündeki her şey onun çevresinde dolanıyor gibi görünür. Kutup yıldızı yer değiştirmedikinden gökyüzünde hep aynı yerde görünür. Bir fotoğraf makinesini Kutup yıldızı'na çevirip gece boyunca fotoğraf çekerseniz yıldızların onun çevresinde dairesel çizgiler çizdiğini görürsünüz.

Kutup yıldızı'na yakın olan yıldızlar hiç bir zaman ufkun altına inmez. Durmadan Kutup yıldızı'nın bulunduğu kuzey gök kutbu çevresinde dolanıp dururlar. Bu yıldızların oluşturduğu takımyıldızları yılın herhangi bir zamanı, herhangi bir saatte gökyüzünde görebiliriz. Yalnız, Kutup yıldızı'na göre konumları farklı olur. Gökyüzünün hiç batmayan belirgin bazı takımyıldızlarını kısaca tanımaya ne dersiniz?

Büyük Ayı hemen hemen herkesin tanıdığı bir takımyıldız. Bu takımyıldız bir tavaya ya da cezveye benzeyen şekliyle ve parlak yedi yıldızı sayesinde gökyüzünde kolayca bulunur. Büyük Ayı, sonbahar aylarında ufkun üzerinde iyice alçalır. Hatta ülkemizin kuzey bölgelerinde kepçenin altındaki yıldızlar ve kepçenin sapının ucu ufkun neredeyse sıyrarak geçer. Güney bölgelerdeseniz ya da ufkunuz tam olarak açık değilse bu yıldızları yılın belli bir dönemi (örneğin kasım ve aralık aylarında akşam saatlerinde) göremezsiniz. Bu durumda Büyük Ayı'yı gökyüzünde bulmak da zor olabilir.

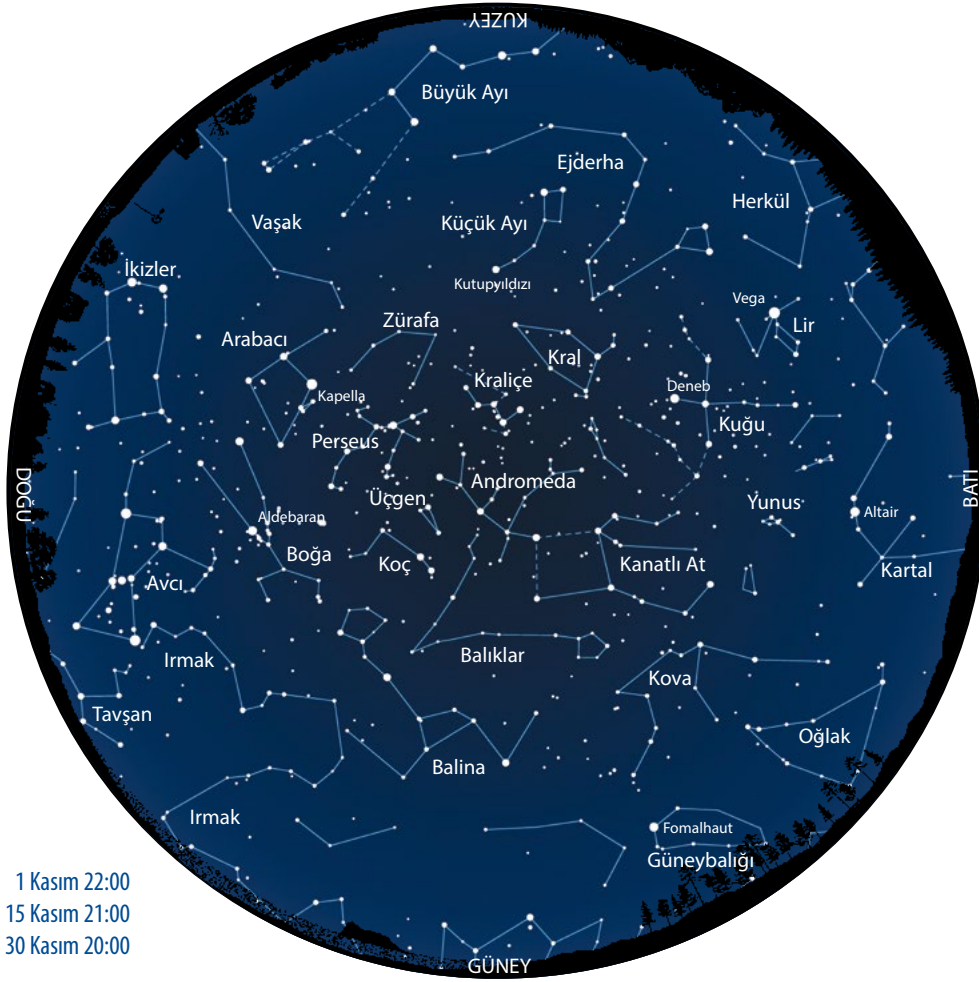
Kutup yıldızı, Küçük Ayı'nın bir üyesi. Bu takımyıldız da Büyük Ayı gibi bir kepçeye ya da cezveye benzetilir. Ancak kepçeyi oluşturan bazı yıldızlar sönük olduğundan takımyıldız seçmek Büyük Ayı'yı seçmekten daha zordur. Sapının ucunu oluşturan Kutup yıldızı ve kepçenin kenarını oluşturan iki yıldız kolayca seçilebilir.

Kraliçe, yüzünü kuzeye döndüğünüzde hemen gözüne çarpan, M biçimindeki (yılın başka zamanlarında konumuna göre W olarak da algılanabilir) takımyıldız. Kraliçe, Samanyolu

kuşağı üzerinde bulunduğundan, derin gökyüzü cisimleri bakımından zengin. Bunlar arasında açık yıldız kümeleri başta geliyor. Bir dürbünle hatta çıplak gözle takımyıldızda gezintiye çıkarsanız bunlardan birkaçına denk gelirsiniz.

Kral, Kraliçe'ye göre sönük yıldızlardan oluşuyor ve bulunması biraz zor. Ancak Kraliçe'de olduğu gibi, birbirine yakın parlaklıktaki yıldızlardan oluşan bu takımyıldız bu sıralar hava karardığında en yüksek konumunda, neredeyse tam tepede bulunuyor. Takımyıldız yukarıdaki haritanın da yardımıyla gökyüzünde bulabilirsiniz.

Hiç batmayan takımyıldızlar arasında bulunan Ejderha, gökyüzünde geniş bir alana yayılan ama pek de parlak olmayan yıldızlardan oluştuğu için çok da tanınmayan bir takımyıldız. Ejderha'nın şeklini bir "S"ye benzetebiliriz. Ejderha'yı gökyüzünde bulurken, başını oluşturan dörtgenden başlamak en iyisi. Bu dörtgen Küçük Ayı'nın kepçesinin kenarını oluşturan iki yıldız ile Vega'nın arasında yer alıyor. Dörtgeni bulduktan sonra haritadan yararlanarak ejderhanın gövdesini bulabilirsiniz.

1 Kasım 22:00
15 Kasım 21:00
30 Kasım 20:00

01 Kasım

Merkür sabaha karşı doğuda en büyük uzanımında (19°)

03 Kasım

Ay Dünya'ya en yakın konumunda (367.882 km)

14 Kasım

Jüpiter ile Ay geceyarısından sonra yakın görünümde

15 Kasım

Ay Dünya'ya en uzak konumunda (404.337 km)

26 Kasım

Mars ile Ay günbatımında güneybatıda yakın görünümde

28 Kasım

Ay Dünya'ya en yakın konumunda (369.824 km)

Kasım'da Gezegenler ve Ay

Merkür ay boyunca sabah gökyüzünde, doğu ufku üzerinde yer alıyor. Gezegen ayın ilk günü en büyük uzanımında, yani Güneş'e en uzak görünür konumunda. Merkür bu sırada yılın en iyi konumlarından birinde ve Güneş'ten yaklaşık bir buçuk saat önce doğuyor. Gezegen günler ilerledikçe ufkun üzerinde alçalacak ve ayın ortalarından sonra onu görmek zorlaşacak.

Venüs geçen ay akşam gökyüzüne geçmiş olsa da, bu ay boyunca Güneş'e çok yakın konumda olacak ve ufkun üzerinde görülebilecek kadar yükselmeyecek. Venüs'ün gözlenebilecek kadar yükselmesi için yılın son günlerini beklemek gerekiyor.

Mars günbatımından sonra güneybatı ufku üzerinde yer alıyor ve ay boyunca konumunu büyük ölçüde koruyor. Gezegeni akşamları batmadan önce, yaklaşık iki buçuk saat boyunca gözlemek mümkün.

Jüpiter ayın ilk günleri geceyarısı civarı doğuyor. Gezegeni görmek için bu sırada doğu ufku üzerine bakmak gerekiyor. Gezegen gündoğumundan önce gökyüzünde en yüksek konumuna ulaşıyor. Jüpiter ayın sonlarında saat 22:00 civarında doğacak. Gezegenin biraz aşağısında görülen parlak yıldız Aslan Takımyıldızı'nın en parlak yıldız olan Regulus.

Satürn ayın ilk günleri Güneş'ten yaklaşık yarım saat sonra batıyor. Bu sırada henüz hava tam olarak kararmamış olduğundan gezegeni görmek çok zor. Satürn ilerleyen günlerde Güneş'e çok yakın görünümde olacak ve önümüzdeki ayın başlarına kadar görülemeyecek.

Ay 6 Kasım'da dolunay, 14 Kasım'da sondördün, 22 Kasım'da yeniay, 29 Kasım'da ilk-dördün hallerinde olacak.

